Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Rok V. **Nr. 3.**

DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO WILEŃSKIEGO

WYDAWANY Z FUNDUSZÓW NAUCZYCIELSTWA OKRĘGU.

Wilno, dnia 10 marca 1928 r.

Redakcja i Administracja:
Wilno, Wolana 10. Kuratorjum Okr. Szk. Wil. Konto P. K. O. Nr. 30.466.

Pojedyncze numery do nabycia w Księgarni Stow. Naucz. Pol. w Wilnie, ul. Królewska Nr. 1.

TREŚĆ:

42.

OKÓLNIK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 31 stycznia 1928 r. (Nr. II. 1503-28).

Do wszystkich Kuratorów Okręgów Szkolnych

w sprawie opłat szkolnych w szkołach średnich ogólnokształcących.

Z mocą obowiązującą od początku drugiego półrocza roku szkolnego 1927/28, zatem od 1 lutego 1928 r. wprowadzam, w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu w szkołach średnich ogólnokształcących następujące taksy:

	zł.
1. taksa wstępna dla uczniów, wstępujących po raz pierwszy do państwowej szkoły średniej	3
2. taksa za egzamin wstępny do klasy drugiej lub wyższej (prócz ósmej) państwowej szkoły średniej	10
3. taksa za egzamin wstępny z różnicy programów	4
4. taksa za egzamin wstępny do klasy ósmej państwowej szkoły średniej	20
5. taksa za egzamin prywatny, zdawany w państwowej szkole średniej (w Okręgach, w których te egzaminy istnieją)	20
6. taksa za egzamin dojrzałości w szkołach średnich państwowych i prywatnych	12
7. taksa za pełny egzamin dojrzałości dla eksternów	60
8. taksa za uzupełniający egzamin dojrzałości dla eksternów	15
9. taksa za wydanie dublikatu świadectwa rocznego lub półrocznego	5
10. taksa za wydanie dublikatu świadectwa dojrzałości	10
11. taksa administracyjna rocznie	110

Taksy wymienione w punktach 1, 6, 7, 8, 9, 10 stanowią dochód państwowy i winny być wpłacane, względnie przelewane do kas skarbowych na rachunek Kuratorjum do zarachowania w dziale 5 (szkolnictwo średnie ogólnokształcące) dochodowego budżetu Ministerstwa W. R. i O. P.

Taks wymienionych w punktach 2, 3, 4 i 5 nie wpłaca się do kas skarbowych. Kwoty stąd uzyskane rozdzielają dyrekcje szkół pomiędzy egzaminatorów, względnie członków komisyj egzaminacyjnych jako wynagrodzenie za udział w komisjach, podobnie jak taksy za egzaminy eksternów z kursu sześciu klas gimnazjum.

Egzamin wstępny do klasy pierwszej jest bezpłatny; bezpłatny jest również egzamin do klasy czwartej, o ile składa go uczeń, przechodzący do tej klasy bezpośrednio po ukończeniu klasy siódmej siedmioklasowej szkoły powszechnej. Nauczyciele wyznaczeni przez dyrektora szkoły i biorący udział w komisji egzaminacyjnej do klasy pierwszej, względnie czwartej, żadnego wynagrodzenia z tego tytułu nie otrzymują.

Szkoły niepaństwowe wpłacają taksy za egzamin dojrzałości, przeprowadzony w szkole ze swymi uczniami na odpowiednią pozycję budżetową, zawsze na rachunek Kuratorjum — przesyłają Kuratorjum wykaz uczniów (enic), od których taksy te zostały pobrane, oraz pokwitowanie kasy skarbowej na wpłaconą łączną kwotę.

Taksy, wpłacone przez uczniów, zwrotowi zasadniczo nie podlegają. Wyjątkowo mogą być zwrócone taksy, wymienione w punktach 6, 7 i 8 i to tylko w tym wypadku, gdy uczeń (ekstern) z powodu zasłabnięcia lub choroby, powstałej po wpłaceniu taksy, egzaminowi poddać się nie może, względnie po wpłaceniu taksy do egzaminu dopuszczony nie zostanie. O sposobie dokonywania zwrotu taks, wpłaconych do kas skarbowych pouczają §§ 49, 50 i 52 przepisów rachunkowo-kasowych (Dz. Urz. Min. Skarbu z r. 1921 Nr. 45 poz. 564).

Taksa administracyjna (punkt 11) stanowi częściowo dochód budżetowy, częściowo fundusz specjalny Ministerstwa W. R. i O. P., częściowo wreszcie pozostaje w zarządzie dyrekcyj szkół średnich ogólnokształcących na pokrycie wydatków rzeczowo-administracyjnych. Uczniowie wpłacają na ręce Dyrekcji szkoły półrocznie po 55 zł. Z tej kwoty przelewa dyrekcja szkoły po 20 zł. do kasy skarbowej na rachunek Kuratorjum do zarachowania na dział 5 § 10 budżetu dochodowego Ministerstwa W. R. i O. P., po 12 zł. 50 gr. wpłaca dyrekcja za pośrednictwem Pocztowej Kasy Oszczędności na rachunek czekowy Nr. 30110 Centralnej Kasy Państwowej do dyspozycji Ministerstwa W. R. i O. P. (Departament Szkolnictwa Średniego) na fundusz specjalny *„Taksa administracyjna"*. Dyrekcje państwowych szkół średnich w mieście st. Warszawie wpłacają powyższe należności na fundusz specjalny bezpośrednio w wymienionej kasie. Pozostałą kwotę t. j. 22 zł. 50 gr. zatrzymuje dyrekcja do własnej dyspozycji na pokrycie wydatków rzeczowo-administracyjnych szkoły, wyszczególnionych niżej.

Funduszu specjalnego „Taksa administracyjna" używać będzie Ministerstwo W R. i O. P. na ogólne cele szkolnictwa średniego, w szczególności zaś na pokrycie komornego za lokale wynajmowane dla państwowych szkół średnich ogólnokształcących, pozatem na pomoce naukowe dla szkół, ośrodki naukowe, bibljoteki pedagogiczne i t. p., nadto w wyjątkowych wypadkach na pokrycie innych potrzeb szkoły, na które nie wystarczyły fundusze, pozostające w zawiadywaniu dyrekcji szkół. Z tego też funduszu Ministerstwo W. R. i O. P. przekazywać będzie stosunkową część t. j. po 50 gr. względnie przy częściowych zwolnieniach po 25 gr. półrocznie od ucznia na fundusz budowy domów wycieczkowych.

Fundusz z kwot po 22 zł. 50 gr. półrocznie od ucznia pozostaje w całości w zarządzie dyrekcyj państwowych szkół średnich ogólnokształcących. Pod względem zapisywania wpływów i wydatków stosować należy te same zasady, które obowiązują dla specjalnych poborców. Z funduszu tego pokrywają dyrekcje wszelkie wydatki, związane z prowadzeniem i utrzymaniem szkół, w szczególności zaś wydatki przewidziane w budżecie państwowym w § 5 (opał, światło, utrzymanie porządku), w § 6 (wydatki biurowe), w § 8 poz. 4 (różne wydatki), w § 9 (drobny remont), w § 10 (urządzenie lokali szkolnych i pomoce naukowe). Z tego też funduszu rezerwują dyrekcje półrocznie po 1 zł. 50 gr. (względnie po 75 gr. przy częściowych zwolnieniach) od ucznia na wycieczki, urządzenia i przybory do zabaw ruchowych, sporty i t. p., które dyrekcje organizują według własnego uznania. Wszelkie wpływy do funduszu pozostającego w zarządzie dyrekcyj, jak również i wydatki z tego funduszu czynione winny być zapisywane jako dochód, względnie rozchód w księgach prowadzonych przez dyrekcje, które z końcem roku szkolnego z funduszu tego,

oraz jego użycia składają sprawozdanie Kuratorjum. Dyrekcje szkół obowiązane są też przesyłać bezpośrednio Ministerstwu W. R. i O. P. (Departament Szkolnictwa Średniego) do dnia 10 każdego miesiąca uwiadomienia o wpłatach na fundusz specjalny „Taksa administracyjna" dokonanych w poprzednim miesiącu. Uwiadomienia te w krótkiej formie winny zawierać datę wpłacenia każdej kwoty. Również w razie niewpłacenia na ten fundusz żadnej kwoty w którymkolwiek miesiącu, winny dyrekcje szkół przesyłać Ministerstwu uwiadomienia negatywne w celu umożliwienia Ministerstwu ścisłej kontroli wspomnianego funduszu specjalnego. Zresztą sprawozdawczość i administrowanie odnośnym funduszem specjalnym winno się odbywać na zasadach przepisów o funduszach specjalnych (§ 62 Przepisów rachunkowo-kasowych Dz Urz. Ministerstwa Skarbu Nr. 45 z r. 1921) zaś sama akcja pobierania i wpłacania taks na zasadach przepisów o specjalnych poborcach (§ 125—129 powyższych przepisów).

Unormowana niniejszem rozporządzeniem taksa administracyjna winna być wpłacana w dwóch równych ratach półrocznych z początkiem danego półrocza, najpóźniej jednak do końca drugiego miesiąca. Uczniowie, którzy uzyskali zwolnienie od tej taksy w jednem półroczu, korzystają ze zwolnienia i w następnych półroczach szkolnych, o ile i jak długo istnieją warunki, od których zwolnienie zależy. Od uczniów, którzy przed ostatecznym terminem płatności taksy występują ze szkoły, można nie żądać opłacenia taksy.

Do uiszczenia taks obowiązani są zasadniczo wszyscy uczniowie (eksterni). Zwolnień można udzielać jedynie od taksy za egzamin dojrzałości eksternów i od taksy administracyjnej.

Ze zwolnień od taksy administracyjnej mogą korzystać:

a) dzieci rodziców niezamożnych, oraz dzieci czynnych funkcjonarjuszów państwowych i wojskowych zawodowych, pobierających ze Skarbu Państwa uposażenia służbowe, względnie wynagrodzenie, o ile nie jest wiadome, że posiadają znaczniejszy majątek. W tym wypadku płacą rocznie 55 zł., względnie półrocznie 27 zł. 50 gr. Ta kwota przypada do podziału stosunkowo według zasad wyżej wskazanych między Skarb Państwa, Ministerstwo W. R. i O. P. i dyrekcje szkoły.

b) w wypadkach ubóstwa w całości, jednak w granicach 10% ogółu uczniów całej szkoły.

Od taksy za pełny egzamin dojrzałości eksternów mogą być zwolnieni w połowie kandydaci zupełnie niezamożni, oraz dzieci czynnych funkcjonarjuszów państwowych i wojskowych zawodowych, a także sami funkcjonarjusze państwowi i wojskowi.

Całkowicie zwolnieni od tej taksy mogą by wyjątkowo kandydaci zupełnie ubodzy i to w granicach 10% wszystkich kandydatów, dopuszczonych do egzaminu.

Określonych wyżej zwolnień od taksy administracyjnej udzielają co półrocze rady pedagogiczne szkół (stosownie do stanu majątkowego rodziców) uczniom (icom), którzy pilnością i postępami w nauce na to zasługują. Rady pedagogiczne winny przy zwolnieniach od taks rozważyć dokładnie warunki, w jakich młodzież poza szkołami pozostaje, nadto jej pilność i postępy w nauce. Zwolnienia od taksy administracyjnej należy odmówić uczniom (icom) bez względu na to, czy są dziećmi funkjonarjuszów państwowych i wojskowych zawodowych, którzy nie wykazują na-

leżytych postępów w nauce i zachowaniu, a rada pedagogiczna doszła do przekonania, że nie są to objawy przejściowe, ale zasadnicze cechy ujemne inteligencji, lub charakteru. Opieka domowa ucznia może odwołać się od decyzji rady pedagogicznej w wypadku odmówienia zwolnienia do Kuratorjum, które rozstrzyga ostatecznie.

Od taksy za egzamin dojrzałości eksternów zwalnia Kuratorjum.

Zwolnienie od taksy administracyjnej następuje z końcem drugiego miesiąca po rozpoczęciu półrocza na skutek podania wniesionego do dyrekcji szkoły przez rodziców, lub opiekę domową ucznia w terminie najdalej miesięcznym po rozpoczęciu danego półrocza. Do podania należy dołączyć stosowne zaświadczenie o stanie majątkowym.

Funkcjonarjusze państwowi i wojskowi nie składają podań o zwolnienie od taksy. Dyrekcja może jednak zażądać od nich w razie wątpliwości przedstawienia zaświadczenia o stanie majątkowym, lub formalnego zaświadczenia, że interesowany jest funkcjonarjuszem państwowym.

Uczniowie (ice) niezwolnieni od taksy administracyjnej obowiązani są wpłacić tę taksę bezzwłocznie po zakomunikowaniu im odnośnych decyzyj rady pedagogicznej, najpóźniej jednak do końca trzeciego miesiąca danego półrocza pod rygorem niedopuszczenia do dalszych zajęć szkolnych.

Kontrolę nad należytem pobieraniem taks od uczniów, względnie rozdziałem i przekazywaniem taksy administracyjnej wykonują w stosunku do wszystkich szkół średnich państwowych niezależnie od organów kontroli państwowej, Kuratorja.

Obowiązek pokrywania komornego z funduszu specjalnego „Taksa administracyjna" przejmuje Ministerstwo W. R. i O. P. od dnia 1 kwietnia 1928 r.

Sposób przedstawiania wniosków i pokrywania komornego wskaże Ministerstwo w jednem z najbliższych zarządzeń.

W sprawie pobierania taks zechcą Kuratorja wydać bezwłocznie stosowne zarządzenia dyrekcjom państwowych szkół średnich ogólnokształcących.

Z chwilą wejścia w życie niniejszego rozporządzenia uchylam wszystkie dotychczasowe rozporządzenia, dotyczące niniejszem rozporządzeniem objętych taks szkolnych w szkołach średnich ogólnokształcących.

Minister

(—) Dr. Dobrucki.

43.

ROZPORZĄDZENIE

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 25 czerwca 1923 r. L. 6523-I/23.

zawierające regulamin dla Rad Pedagogicznych publicznych szkół powszechnych.

Na zasadzie art. 1 ustawy z dnia 4 czerwca 1920 r. o tymczasowym ustroju władz szkolnych (Dz. Ust. Rz. P. Nr. 50, poz. 304) zarządzam, co następuje:

§ 1. Rada Pedagogiczna jest organem wewnętrznym szkoły, powołanym do rozważania, opracowywania i rozstrzygania w granicach kompetencji spraw wychowania, nauczania i administracji szkolnej.

§ 2. Do Rady Pedagogicznej wchodzą:

a) z głosem decydującym:
kierownik szkoły, wszyscy nauczyciele przedmiotów obowiązkowych, oraz lekarz szkolny;

b) z głosem doradczym:
nauczyciele przedmiotów nadobowiązkowych, opiekun główny szkoły, względnie przewodniczący Rady Szkolnej Miejscowej.

§ 3. Przewodniczącym Rady Pedagogicznej jest kierownik szkoły. Przewodniczący Rady Pedagogicznej czuwa nad wykonaniem uchwał Rady Pedagogicznej i jest odpowiedzialny przed władzami szkolnemi za zgodność ich z obowiązującemi przepisami.

§ 4. Posiedzenia Rady Pedagogicznej bywają zwyczajne i nadzwyczajne.

a) Zwyczajne posiedzenia Rady Pedegogicznej odbywają się 5 razy do roku: raz na początku i raz w końcu roku szkolnego, a pozostałe 3 w terminach, odpowiednio dostosowanych do podziału roku szkolnego na okresy.

Porządek posiedzenia zwyczajnego obejmuje:

1) zaznajomienie się z zarządzeniami władz szkolnych i omówienie sposobów wprowadzenia ich w życie;
2) sprawozdanie nauczycieli oddziałowych o frekwencji, zachowaniu i postępach uczniów ich oddziałów;
3) sprawozdanie kierownika ze stanu wychowania i nauczania w szkole;
4) omówienie środków, prowadzących do podniesienia poziomu wychowania i nauczania w całej szkole i poszczególnych oddziałach tudzież dalszego kształcenia się członków grona nauczycielskiego;
5) wolne wnioski członków Rady Pedagogicznej.

b) Nadzwyczajne posiedzenie Rady Pedagogicznej zwołuje kierownik szkoły: a) na polecenie Inspektora szkolnego, b) w miarę potrzeby, z własnej inicjatywy, c) na podstawie uchwały Rady Pedagogicznej, d) wreszcie na piśmienne umotywowanie życzenia $^1/_3$ członków Rady Pedagogicznej w ciągu tygodnia.

§ 5. Kierownik szkoły, pomijając wypadki nagłe, przynajmniej na 3 dni przed posiedzeniem Rady Pedagogicznej podaje do wiadomości wszystkim członkom datę i porządek obrad za pośrednictwem książki zawiadomień, w której ci ostatni podpisem swoim stwierdzają, iż treść zawiadomienia jest im znana.

Członek Rady Pedagogicznej, życzący sobie wnieść jakąś sprawę na porządek dzienny najbliższego posiedzenia nadzwyczajnego, zgłasza na piśmie odpowiedni wniosek na ręce kierownika. W razie nieumieszczenia przez kierownika sprawy tej na porządku dziennym posiedzenia, przysługuje wnioskodawcy prawo odwołania się do collegium Rady Pedagogicznej; wniosek wchodzi na porządek obrad, o ile jedna trzecia członków obecnych oświadczy się za nim.

§ 6. Członek, nie mogący przybyć na posiedzenie Rady Pedagogicznej, przesyła kierownikowi szkoły umotywowane piśmienne o tem zawiadomienie; zawiadomienie to dołącza się do protokółu.

§ 7. Uchwały Rady Pedagogicznej zapadają zwyczajną większością głosów obecnych na posiedzeniu z pośród posiadających prawo głosu decydującego; w razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego. Na życzenie większości R. P. może odbywać się głosowanie imienne.

§ 8. Kierownik szkoły ma prawo wstrzymać wykonanie uchwały Rady Pedagogicznej, obowiązany jest jednak w tym razie złożyć Inspektorowi Szkolnemu piśmienne, należycie umotywowane sprawozdanie przed upływem 3 dni od daty powzięcia przez Radę Pedagogiczną uchwały.

§ 9. Posiedzenia Rady Pedagogicznej są protokółowane w osobnej księdze; protokół zawiera imienną listę osób obecnych na posiedzeniu, co do osób nieobecnych zaś winno być wyraźnie zaznaczone, czy nieobecność ich jest usprawiedliwiona, czy nie. Rezultaty głosowań notuje się w protokóle w postaci liczby głosów: za, przeciw i wstrzymujących się; w wypadku głosowania imiennego w protokóle należy zamieścić nazwiska osób, głosujących za, lub przeciw, oraz wstrzymujących się od głosu.

Protokół posiedzenia Rady Pedagogicznej powinien być podpisany przez członków Rady Pedagogicznej natychmiast po ukończeniu posiedzenia, jeżeli w czasie posiedzenia został zredagowany w formie ostatecznej; w razie przeciwnym, kierownik szkoły obiegowo przedstawi go do podpisu członkom Rady Pedagogicznej. Członek Rady Pedagogicznej, podpisując protokół, może obok swego podpisu zaznaczyć, iż ma zastrzeżenie co do treści protokółu, lub poszczególnych jego części, a na następnem posiedzeniu Rady Pedagogicznej ma prawo postawić wniosek co do zmiany lub uzupełnienia poprzedniego protokółu; jeżeli wniosek ten nie uzyska poparcia większości Rady Pedagogicznej, interesowany członek Rady Pedagogicznej może żądać zanotowania w protokóle votum separatum.

Protokóły posiedzeń Rady Pedagogicznej prowadzi jeden cieli wybrany na rok jeden przez Radę Pedagogiczna.

Odpis protokółu posiedzenia, po podpisaniu dy Pedagogicznej, kierownik szkoły przesyła Ins przed upływem 7-u dni od dnia odbycia posiedzen

§ 10. Do Rady Pedagogicznej należy;

1) czuwanie nad podniesieniem poziomu wyc

w szkole i oddziaływanie w tym kierunku Rady Pedagogicznej, jako całości, na poszczególnych jej członków, jako współpracowników szkolnych;

2) omawianie środków, zmierzających do utrzymania prawidłowego biegu życia szkolnego, jako to: punktualności, obowiązkowości, czystości i t. d.

3) opracowywanie regulaminów organizacyj uczniowskich: sklepu uczniowskiego, samopomocy materjalnej, samorządu, skautingu i t. p. i po zatwierdzeniu przez Inspektora Szkolnego, wprowadzenie ich w życie na terenie szkoły;

4) uchwalanie wniosków co do przenoszenia uczniów do innych szkół oraz co do skierowywania dzieci anormalnych do szkół specjalnych, a w razie ich braku, co do zwalniania od obowiązku szkolnego;

5) omawianie i układanie planu wycieczek szkolnych;

6) organizowanie zajęć pozaszkolnych młodzieży;

7) współdziałanie z kierownikiem w sprawie urządzenia uroczystości szkolnych;

8) współdziałanie z kierownikiem szkoły w sprawie zawiązania bliższego kontaktu między rodzicami dzieci szkolnych a szkołą;

9) omawianie sposobów wykonania programu poszczególnych przedmiotów, ze szczególnem uwzględnieniem rozkładu materjału naukowego, uchwalenie wniosków w sprawie programów poszczególnych przedmiotów i metod nauczania, oraz omawianie środków wychowawczych;

10) wybór podręczników i pomocy naukowych z pośród dozwolonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, oraz uchwalenie wniosków w sprawie zaopatrzenia szkoły w pomoce naukowe;

11) ustalanie terminów lekcyj metodycznych, wyznaczenie członków personelu do kolejnego prowadzenia lekcyj, oraz wybór wspólnie z kierownikiem tematów konferencyj metodyczno-dydaktycznych;

12) współpraca z kierownikiem przy układaniu tygodniowego planu lekcyjnego (podziału godzin);

13) wydawanie opinji o postępach i sprawowaniu uczniów poszczególnych oddziałów i całej szkoły; decydowanie na wniosek nauczyciela oddziałowego o promowaniu poszczególnych uczniów do klas następnych w ramach obowiązujących przepisów; kwalifikowanie do odpowiednich oddziałów uczniów nowowstępujących, przenoszenie w ciągu roku do oddziałów równoległych, oraz decydowanie o wydaniu świadectw z ukończenia szkoły;

14) przedstawienie odpowiednim czynnikom za pośrednictwem Inspektora Szkolnego wybitniejszych uczniów do stypendjów dla dalszego kształcenia się;

15) omawianie sposobów wykonania zarządzeń władz szkolnych;

16) omawianie i uchwalanie wniosków co do wynikających z miejscowych warunków niezbędnych uzupełnień obowiązującego regulaminu szkolnego;

17) wypowiadanie opinji o wnioskach kierownika, dotyczących podziału między personel nauczycielski obowiązków takich, jak dyżury, zarządzanie bibljoteką nauczycielską i uczniowską, pomocami naukowemi i t. d;

18) współdziałanie z kierownikiem w opracowywaniu sprawozdań, składanych Inspektorowi Szkolnemu o stanie naukowym i wychowawczym szkoły, tudzież sprawozdań statystycznych;

19) w razie przewidzianej dłuższej nad jeden miesiąc nieobecności nauczyciela stawianie wniosków co do podziału pracy nieobecnego pomiędzy czynny personel szkoły, o ile nie zostanie wyznaczony przez władze zastępca;

20) wybór sekretarza Rady Pedagogicznej; wybór przedstawicieli Rady Pedagogicznej w wypadkach, przewidzianych obowiązującemi przepisami;

21) omawianie potrzeb gospodarczych szkoły w celu dostarczenia kierownikowi materjału do projektu budżetu wydatków na potrzeby rzeczowe szkoły;

22) powoływanie w razie potrzeby komisyj ze swego grona do wykonania pewnych zadań w ramach niniejszego regulaminu.

§ 11. Uchwały Rady Pedagogicznej w sprawie wewnętrznego regulaminu szkolnego, programu naukowego, podziału pracy nieobecnego nauczyciela pomiędzy czynny personel szkoły, doboru podręczników i pomocy naukowych, regulaminów organizacyj uczniowskich przenoszenia uczniów do innych szkół, oraz skierowywania dzieci anormalnych do szkół specjalnych, względnie zwalniania ich od obowiązku szkolnego, muszą uzyskać zatwierdzenie Inspektora Szkolnego, względnie właściwych władz szkolnych.

§ 12. Członkowie Rady Pedagogicznej są obowiązani do ścisłego zachowania tajemnicy urzędowej, co do wszystkich spraw, na niej omawianych, które przewodniczący uznał za poufne.

§ 23. Z dniem wejścia w życie niniejszego regulaminu tracą moc obowiązującą wszelkie przepisy, normujące skład i zakres działania Rad Pedagogicznych publicznych szkół powszechnych, względnie innych, równorzędnych im organów szkolnych.

§ 14. Regulamin niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego

(—) Głębiński.

44.

ROZPORZĄDZENIE

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 25 czerwca 1923 r. L. 84471/23.

zawierające regulamin dla kierowników publicznych szkół powszechnych.

Na zasadzie art. 1 ustawy z dnia 4 czerwca 1920 r. o tymczasowym ustroju władz szkolnych (Dz. Ust. Rz. P. Nr. 50, poz. 304), zarządzam, co następuje:

§ 1. Kierownik szkoły reprezentuje szkołę nazewnątrz, jest odpowiedzialny za prawidłowy bieg życia szkolnego, za kierunek wychowawczy szkoły i za wykonanie obowiązujących przepisów szkolnych.

Kierownik szkoły jest bezpośrednim zwierzchnikiem wszystkich osób, pracujących w szkole, oraz doradcą grona nauczycielskiego.

§ 2. Czynności kierownika obejmują całokształt powierzonej mu szkoły w zakresie wychowania, nauczania (z wyjątkiem nauczania religji), administracji szkolnej i gospodarczej, oraz higjeny szkolnej.

§) W szczególności do czynności kierownika należą:

1) czuwanie, by moralno-wychowawcza strona życia szkolnego była otoczona należytą opieką wszystkich czynników, działających na terenie szkoły;
2) przestrzeganie, by przepisany przez władze szkolne program był planowo wykonany;
3) wizytowanie oddziałów w czasie lekcyj (bez prawa czynienia uwag w obecności dzieci) i na podstawie poczynionych tam spostrzeżeń odbywanie konferencyj z poszczególnymi nauczycielami lub z Radą Pedagogiczną szkoły;
4) kontrola prac piśmiennych uczniów;
5) kontrola dzienników lekcyjnych i wykazów uczęszczania dzieci oraz akt lub prac, powierzonych do prowadzenia poszczególnym nauczycielom;
6) przygotowanie projektu podziału oddziałów i przedmiotów nauki między personel nauczycielski szkoły i przedkładanie go Inspektorowi szkolnemu do zatwierdzenia; dokonywanie prowizorycznego podziału do czasu zatwierdzenia wniosków przedłożonych w tej sprawie Inspektorowi szkolnemu;
7) rozdział między personel nauczycielski na podstawie opinji Rady Pedagogicznej obowiązków takich, jak: dyżury, zarządzanie bibljoteką nauczycielską i uczniowską oraz pomocami naukowemi i t. d.
8) przestrzeganie, by lekcje i wszelkie inne zajęcia, regulaminem szkolnym objęte, rozpoczynały się i kończyły punktualnie;
9) przyjmowanie dzieci do szkoły; w wypadkach koniecznej potrzeby w porozumieniu z właściwym nauczycielem, zwalnianie od nauki poszczególnych dzieci na czas do 7 dni;
10) zwoływanie posiedzeń Rady Pedagogicznej i konferencyj nauczycielskich i przewodniczenie na nich; składanie Inspektorowi szkolnemu sprawozdań z posiedzeń Rady Pedagogicznej;

11) zwoływanie konferencyj z rodzicami conajmniej 2 razy na półrocze;
12) w razach nagłych zwalnianie nauczycieli od zajęć na czas nie dłuższy od 3 dni z obowiązkiem zawiadomienia Inspektora szkolnego nie później, jak w dniu następnym po udzieleniu urlopu;
13) w razie choroby nauczyciela, lub w innych nagłych wypadkach zarządzenie tymczasowych zastępstw;
14) podawanie do wiadomości personelu nauczycielskiego zarządzeń władz szkolnych o charakterze normatywnym; wprowadzanie w życie na terenie szkoły wszelkich zarządzeń władz szkolnych;
15) pilnowanie porządku i czystości w szkole oraz przestrzeganie obowiązujących przepisów higjenicznych;
16) składanie Inspektorowi szkolnemu rocznych sprawozdań o stanie naukowym i wychowawczym szkoły;
17) bezpośrednia piecza i nadzór nad budynkiem i majątkiem szkolnym;
18) nadzór nad służbą szkolną;
19) układanie dla użytku odpowiednich organów projektu budżetu wydatków na potrzeby rzeczowe szkoły;
20) wydatkowanie przekazanych sum w granicach przyznanego budżetu i prowadzenie rachunków;
21) prowadzenie ksiąg inwentarzowych szkoły;
22) przesyłanie w drodze służbowej najpóźniej do dni trzech wszelkich pism nauczycieli szkoły do władz szkolnych po opatrzeniu ich swemi wnioskami;
23) podpisywanie korespondencji urzędowej w sprawach szkolnych oraz wszelkich dokumentów, wydawanych w imieniu szkoły;
24) prowadzenie kancelarji, prowadzenie księgi głównej (względnie księgi zapisów) i kroniki szkolnej;
25) prowadzenie wykazów nieobecności nauczycieli i zastępstw nieobecnych nauczycieli;
26) przechowywanie akt szkolnych, dzienników urzędowych, programów naukowych, pieczęci szkoły.

§ 4. Kierownik szkoły obowiązany jest stale przebywać w szkole w czasie zajęć szkolnych.

§ 5. Na czas krótkotrwałej swej nieobecności w szkole kierownik szkoły powierza zastępstwo jednemu z nauczycieli.

§ 6. Z dniem wejścia w życie niniejszego regulaminu tracą moc obowiązującą wszelkie przepisy, normujące zakres działania kierownika szkoły.

§ 7. Regulamin niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego

(—) *Głębiński.*

45.

OKÓLNIK

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dnia 27.II.1928 L. I-6908/28.

Do Panów Inspektorów Szkolnych w Okręgu Wileńskim

w sprawie egzaminów dla niewykwalifikowanych nauczycieli szkół powszechnych.

Kuratorjum oznajmia, że dnia 12 kwietnia 1928 r. rozpoczną się egzaminy dla czynnych a niewykwalifikowanych nauczycieli szkół powszechnych przed stałą Komisją Egzaminacyjną, powołaną w myśl § 8 Regulaminu (Dz. U. M. W. R. i O. P. ex 1924 Nr. 10 poz. 94).

Dopuszczeni do egzaminu na zasadzie zezwolenia władz szkolnych mogą być zarówno nauczyciele szkół publicznych, jak prywatnych, jednak tylko ci, którzy pozostawali na służbie nauczycielskiej przed dniem 1 września 1926 r. Nauczyciele szkół prywatnych muszą mieć na podaniach zaświadczenie swego Inspektoratu, że są na stanowiskach zatwierdzeni.

Podania (wzór w załączeniu) należy kierować drogą służbową do Komisji Egzaminacyjnej przy Inspektoracie Szkolnym na m. Wilno.

Po otrzymaniu podania od kandydata Inspektor Szkolny, jeżeli posiada arkusz egzaminacyjny, załącza go do podania wraz ze świadectwem szkolnem, zaświadczeniami złożenia części egzaminów kwalifikacyjnych, metrykę urodzenia, życiorysem, świadectwem lekarskiem i odpisem arkusza nauczycielskiego (wykazu stanu służby) i przesyła do Inspektoratu Szkolnego na m. Wilno. Jeżeli arkusza egzaminacyjnego niema, Inspektor Szkolny zwraca się pisemnie do tego Inspektoratu, gdzie kandydat ostatnio egzaminy składał i prosi o przesłanie arkusza egzaminacyjnego wprost do Inspektoratu Szkolnego na m. Wilno.

Opłata za egzamin z jednej grupy wynosi 10 zł., z dwóch — 15 zł., z trzech—20 zł, z czterech i więcej—25 zł.; przyczem opłata za egzamin z grupy artystyczno-technicznej (śpiew, gimnastyka, rysunki, roboty ręczne) wynosi 15 zł., jak za dwie grupy. Pieniądze te należy przesyłać do Inspektoratu Szkolnego na m. Wilno *jednocześnie z wysłaniem podań* z wymienieniem nazwisk kandydatów i grup, bez potrąceń na porto.

Egzaminy ustala się w następującej kolejce:

12 kwietnia egzamin pisemny z gr. metodyczno-pedagogicznej,
13 „ „ „ „ humanistycznej,
14 „ „ „ „ fizyczno-matematycznej,
16 „ „ ustny „ humanistycznej i metod.-pedag.,
17 „ „ „ „ fiz.-mat. i geogr.-przyr.
16 „ rano „ praktyczny z robót ręcznych,
17 „ „ „ „ „ rysunków,
18 „ egzamin teoretyczny z robót ręcznych, rysunku, śpiewu i gimnastyki.

Podania należycie udokumentowane należy nadsyłać z tem wyrachowaniem, aby wpłynęły do Inspektoratu Szkolnego m. Wilna najpóźniej w dniu 5 kwietnia r.b. Nienależycie udokumentowane podania, jak

również nienadesłanie jednocześnie z podaniem taksy egzaminacyjnej spowoduje niedopuszczenie kandydata do egzaminu.

Zechcą p. p. Inspektorowie Szkolni ściśle stosować się do niniejszego okólnika, gdyż tylko terminowe i dokładne wypełnienie niniejszego zarządzenia umożliwi Komisji Egzaminacyjnej normalne przeprowadzenie egzaminów oraz szybkie wystawienie świadectw i zaświadczeń.

p. o. Kuratora Okręgu Szkolnego
(—) *St. Pogorzelski*

Załącznik do L. I-6908/28.

Do

Państwowej Komisji Egzaminacyjnej dla czynnych a niewykwalifikowanych nauczycieli szkół powszechnych na m. Wilno.

Przez Inspektorat Szkolny w..............................

....
(Nazwisko i imię)

....
(miejsce w którem nauczyciel/ka pracuje)

....
(powiat)

PODANIE.

Niniejszem proszę o dopuszczenie mnie do egzaminu z grupy

....

Jednocześnie podaję następujące dane:

1) Egzamin z wymienionej grupy składam poraz.............. (który)

2) Ostatni egzamin z grupy.................... (wymienić grupę) składałem (łam) dnia.................... 192.....r. w....................(gdzie)

3) Do uzyskania pełnych kwalifikacyj brak mi jeszcze egzaminów z grup..............................

4) posiadam świadectwo szkolne z ukończenia.......... klas (wymienić szkołę i rok ukonczenia)..............................

5) W szkolnictwie polskiem pracuję od..............................

6) Do niniejszego podania załączam taksę egzaminacyjną w kwocie .... zł. .... oraz .... (wymienić załączone dokumenty).

Data Podpis

Wniosek Inspektora Szkolnego:

46.

OKÓLNIK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 23 stycznia 1928 r. Nr. I-259-28.

Do wszystkich Kuratorjów Okręgów Szkolnych, Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach i Liceum Krzemienieckiego w Krzemieńcu.

w sprawie urlopowania czynnych nauczycieli na II kurs Instytutu Robót Ręcznych w Warszawie.

Pewna część nauczycieli, czynnych obecnie w seminarjach nauczycielskich i szkołach średnich ogólnokształcących, ma ukończony tylko roczny kurs robót ręcznych w Warszawie, Krakowie lub Lwowie. Uważając wykształcenie to za niewystarczające, Ministerstwo pragnie umożliwić tym nauczycielom dokształcenie się na II kursie Instytutu Robót Ręcznych w Warszawie (statut Instytutu zamieszczony jest w numerze jedenastym „Dziennika Urzędowego Min. W. R. i O. P." z roku 1923). W tym celu Kuratorjum powinno zawiadomić tych czynnych nauczycieli, którzy ukończyli roczne kursy robót ręcznych w Warszawie w latach 1923—1926 lub w Krakowie w latach 1922—1925 lub wreszcie we Lwowie w latach 1923—1924 oraz tych nauczycieli, którzy chociaż nie ukończyli rocznych kursów robót ręcznych, lecz pracują przynajmniej od lat trzech jako nauczyciele robót ręcznych w seminarjach nauczycielskich lub szkołach średnich i posiadają maturę gimnazjalną lub seminarjalną oraz odpowiednie studja, conajmniej roczne, w akademjach sztuk pięknych, szkołach przemysłowych lub rysunkowych, że mogą ubiegać się o udzielenie im rocznego płatnego urlopu w celu uzupełnienia wykształcenia w Instytucie Robót Ręcznych w Warszawie w roku 1928-29.

O ile w danym okręgu szkolnym daje się odczuwać brak wykwalifikowanych nauczycieli robót ręcznych dla szkół średnich i seminarjów nauczycieli, to Kuratorjum może na II kurs Instytutu skierować również wybitnie uzdolnionych nauczycieli szkół powszechnych, posiadających ukończony roczny kurs rysunkowo-slöjdowy w roku 1926 lub wcześniej.

Ubiegający się o urlop nauczyciele powinni złożyć do Ministerstwa drogą służbową podanie o przyjęcie do Instytutu Robót Ręcznych wraz z prośbą urlopu. Do podania należy dołączyć: 1) życiorys, 2) dokument stwierdzający, że kandydat posiada maturę gimnazjalną lub seminarjalną (pierwszy egzamin nauczycielski), 3) poświadczony przez władze odpis arkusza nauczycielskiego lub tabeli osobistej, 4) własnoręcznie podpisaną deklarację według załączonego wzoru, 5) rysunek i akwarelę wykonane z natury i własnoręcznie podpisane. Podanie wraz z wszelkiemi załącznikami Kuratorjum powinno opatrzyć swoją opinją i nadesłać do Ministerstwa najpóźniej do dnia 15 maja 1928 r.

Na II kursie Instytutu, poza robotami ręcznemi z drzewa, tektury, metalu, szkła i robót kobiecych, będą przedmiotami nauczania: technologja drewna, metali i włókna, fizyka eksperymentalna, matematyka, metodyka robót ręcznych, estetyka form plastycznych, kreślenie techniczne, perspektywa, rysunki, malowanie akwarelą, kompozycja form plastycznych i wyrób pomocy naukowych.

W roku szkolnym 1928-29 na II kurs Instytutu przyjmowani będą mężczyźni i kobiety.

Organizacja studjów i egzaminu z robót ręcznych, jako przedmiotu nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich ogłoszona jest w Nr. 18 (143) Dziennika Urzędowego M. W. R. i O. P. z dnia 15 listopada 1924 r.

P. o. Podsekretarza Stanu
Wł. Żłobicki.

1 Załącznik (deklaracja).

Załącznik do L. I-259-28.

DEKLARACJA.

Ja .... nauczyciel .... w razie przyjęcia na Państwowy Instytut Robót Ręcznych w Warszawie zobowiązuję się:

1) przestrzegać ściśle regulaminu Instytutu,
2) nie obejmować bez wiedzy i zgody Dyrekcji Instytutu żadnych zajęć ubocznych, lecz poświęcać cały czas pracy na Instytucie,
3) pracować przynajmniej lat dwa po ukończeniu Instytutu w szkolnictwie państwowem lub publicznem na stanowisku wyznaczonem mi przez państwowe władze szkolne niezależnie od mych zobowiązań pod tym względem z racji urlopu na W. K. N. i t. p. Gdybym z własnej winy, czego ocenę pozostawiam Ministerstwu W. R. i O. P., nie ukończył......... studjów lub po ich ukończeniu nie obj......... wyznaczonego mi stanowiska, zobowiązuję się zwrócić do Skarbu Państwa Polskiego całą kwotę, otrzymaną tytułem poborów służbowych w czasie studjów na Instytucie.

Podpis...

Stanowisko służbowe...

Przyp. Redakcji. Podania należy wnosić do Kuratorjum O. S. Wil. w terminie najpóźniej do dn. 1 maja 1928 r.

47.

OKÓLNIK

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dn. 18 lutego 1928 r. L. I—5649/28.

Do Panów Inspektorów Szkolnych w Okręgu Szkolnym Wileńskim.

w sprawie Wyższych Kursów Nauczycielskich w roku szkolnym 1928/29.

W myśl okólnika Ministerstwa W. R. i O. P. z dn. 5 lutego 1928 r. L. I-1746/28 poleca się podać do wiadomości nauczycieli, że mogą wnosić do Kuratorjum w terminie do dnia *15 marca 1928 r.* podania o przyjęcie na Państwowe Wyższe Kursy Nauczycielskie w r. szkoln. 1928/29.

Podania należy wnosić w drodze służbowej z zaznaczeniem na jaką grupę Wyższego Kursu i na jakich warunkach (rodzaj urlopu) kandydat pragnie być przyjęty.

Wyższe Kursy Nauczycielskie będą czynne w r. szk. 1928/29 w następujących miejscowościach:

w Cieszynie — grupa geograficzno-przyrodnicza,
w Krakowie — humanistyczna (język polski, język niemiecki),
w Lublinie — fizyko-matematyczna,
we Lwowie — geograficzno-przyrodnicza,
w Mysłowicach — robót ręcznych i rysunku,
w Poznaniu — fizyko-matematyczna, oraz śpiewu i wychowania fizycznego,
w Toruniu — humanistyczna,
w Warszawie — humanistyczna, geograficzno-przyrodnicza, fizyko-matematyczna oraz robót ręcznych i rysunku.
w Wilnie — humanistyczna.

W roku 1928/29 grupa humanistyczna w Krakowie będzie miała odrębny charakter, gdyż prócz języka polskiego obejmować będzie język niepolski, mianowicie język niemiecki.

Grupy humanistyczne w Toruniu, Warszawie i Wilnie obejmować będą język polski i historję. Kurs robót ręcznych i rysunków w Warszawie w roku 1928/29 będzie podzielony na dwie grupy — dla mężczyzn i dla kobiet.

Dla kandydatów z Okręgu Szkolnego Wileńskiego Ministerstwo przydzieliło 30 urlopów płatnych w tem:

na grupie humanistycznej W. K. N. w Wilnie — 15, na grupie geograficzno-przyrodniczej we Lwowie—1, na grupie geograficzno-przyrodniczej w Warszawie—3, na grupie robót ręcznych i rysunku w Warszawie—3 dla mężczyzn i 5 dla kobiet, na grupie fizyko-matematycznej w Lublinie—3 i na grupie śpiewu i wychowania fizycznego w Poznaniu — 2.

Prócz urlopów płatnych przewiduje się, podobnie jak w roku bieżącym także urlopy bezpłatne względnie urlopy za zwrotem kosztów zastępstwa.

W sprawie urlopów tej kategorji, jak również kwalifikowania kandydatów, wieku prekluzyjnego oraz kollokwjum wstępnego obowiązują dotychczasowe postanowienia.

Deklaracje powinny być sporządzone według przepisów okólnika Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 3 marca 1926 r. L. I-3001/26 (Dz. Urz. M. W. R. i O. P. z roku 1926, Nr. 5, poz. 35).

p. o. Kuratora Okręgu Szkolnego
w. z. (—) *L. Kuczewski*
p. o. Naczelnika Wydziału.

48.

OKÓLNIK

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dn. 24 lutego 1928 r. (Nr. III. A. 644/28).

Do Kuratorjów Okręgów Szkolnych

w sprawie warunków sprzedaży wyrobów warsztatów szkół zawodowych pracownikom państwowym.

Przy sprzedaży wyrobów warsztatów szkół zawodowych pracownikom państwowym zechce Kuratorjum kierować się następującą zasadą: Szkoły zawodowe wyroby swoich warsztatów sprzedają na raty, lub za gotówkę. W pierwszym wypadku ilość rat miesięcznych nie może przekraczać sześciu. Raty są równe, spłacalne do dnia 5 (piątego) każdego miesiąca.

Aby zabezpieczyć Skarb Państwa przed możliwemi stratami z powodu sprzedaży na raty, Dyrekcja szkoły od kupujących na raty pracowników państwowych otrzymuje pisemną zgodę na potrącanie z poborów służbowych każdomiesięcznie przypadających rat.

Dyrektor Departamentu
(—) *M. Jarniński.*

49.

OKÓLNIK

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dnia 8 marca 1928 r. L. III-8285-28.

Do Dyrekcyj szkół zawodowych Okręgu

w sprawie kontroli ksiąg rachunkowych.

Dokonane przez Kuratorjum kontrole rachunkowości szkół zawodowych wykazały liczne braki i błędy w prowadzeniu poszczególnych ksiąg rachunkowych.

Celem uniknięcia na przyszłość podobnych uchybień polecam p. p. Dyrektorom (kom) i Kierownikom (czkom) szkół zawodowych dokonywać przynajmniej raz na miesiąc kontroli księg rachunkowych powierzonej

szkoły, przyczem o fakcie tym winna być podana wzmianka w poszczególnych księgach, zaopatrzona w podpis kontrolującego (cej) i datę.

W wypadkach nasuwających się wątpliwości, czy dany zapis w księgach państwowych szkół zawodowych został pod względem formalno-technicznym dokonany prawidłowo, należy prośbę o wyjaśnienie kierować do Oddziału Finansowego Kuratorjum.

p. o. Kuratora Okręgu Szkolnego
(—) *St. Pogorzelski.*

50.

OKÓLNIK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dn. 10 listopada 1927 r. L. I-18777/27.

Do Kuratorjum Okręgu Szkolnego w. Krakowskiego w Krakowie

Legitymacje kolejowe dla nauczycieli urlopowanych bezpłatnie.

Na pismo z dnia 14 października 1927 r. L. O.-1756-27.

Ministerstwo W. R. i O. P. wyjaśnia, iż nauczycielom, pozostającym na urlopie bezpłatnym przysługuje prawo do korzystania z legitymacyj urzędniczych, uprawniający do 50 proc. zniżek kolejowych, ponieważ nauczyciele ci nie pobierają wprawdzie uposażenia służbowego, korzystają jednak z innych praw, przysługujących im z tytułu zajmowanych posad, a niema podstawy prawnej do przyjęcia, by urlop bezpłatny pozbawiał praw innych, niż te, które wyraźnie w ustawach są wymienione: np. art- 38-b ustawy emerytalnej i art. 6-b ustawy uposażeniowej.

Za Ministra
(—) *Złobicki*
Dyrektor Departamentu.

Kuratorjom Okręgów Szkolnych i Województwu Śląskiemu.

przesyła się wślad pisma z dnia 27 lutego 1927 r. L. I-3031-27 do wiadomości.

Za Ministra
(—) *Złobicki*
Dyrektor Departamentu.

51.

OKÓLNIK

Kuratora Okręgu Szkolnego Wileńskiego do Dyrekcyj szkół średnich ogólnokształcących, zawodowych, seminarjów nauczycielskich i Panów Inspektorów Szkolnych

w sprawie ozdobnego plakatu ze słowami Marszałka Piłsudskiego.

Centralny Związek Kółek Rolniczych w Warszawie wydał ozdobny plakat ze słowami Marszałka Piłsudskiego:

„Idą czasy, których znamieniem będzie wyścig pracy, jak przedtem był wyścig żelaza, jak przedtem był wyścig krwi".

Głęboka myśl, zawarta w słowach Pierwszego Marszałka Polski, stać się winna bodźcem i nakazem wychowawczym dla młodego pokolenia.

Zalecam przeto Dyrekcjom nabycie tego plakatu i rozwieszenie go w klasach i salach szkolnych, celem zaszczepienia w umysłach uczącej się młodzieży zrozumienia potrzeby wytężonej pracy dla dobra Narodu i Państwa. — Plakaty winny być zabezpieczone od zniszczenia przez oprawienie ich pod szkło w ramki.

Panom Inspektorom Szkolnym polecam zebrać zapotrzebowania na plakaty dla szkół powszechnych, położonych na terenie powierzonych Im powiatów, a następnie zająć się sprawą nabycia plakatów i zaopatrzenia w nie szkół.

Plakaty są do nabycia w Centralnym Związku Kółek Rolniczych w Warszawie, ul. Tamka Nr. 1, konto czekowe P. K. O. Nr. 5800.

Cena jednego plakatu wynosi 40 gr., przy nabywaniu 100 egz. — 25 % ustępstwo.

Wilno, dn. 7 marca 1928 r. (L. O.-8034-28).

p. o. Kuratora Okręgu Szkolnego
(—) *St. Pogorzelski*

52.

OKÓLNIK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 6 lutego 1928 r. Nr. II-1650/28.

w sprawie konspiracyjnych kółek młodzieży w szkołach.

Uzyskaliśmy najwyższe dobro, o jakiem szereg pokoleń marzył — własną państwowość. Uzyskaliśmy ustrój państwowy, oparty o zachodnie wzory równouprawnienia i tolerancji wszechstronnej, o zasady demokratyzmu, ustrój państwowy o konstrukcji społecznej państw europejskiej kultury.

Wszystkie wysiłki nasze muszą być skierowane do umacniania gmachu państwowości polskiej. Szkodzi zaś tej budowie każdy, kto pragnąłby, czy siłą, czy podstępem, lub tajemnem działaniem przeszkadzać twórczej

SPROSTOWANIE.

W POZYCJI 51 NA STR. 73 MYLNIE PODANO KONTO CZEKOWE P.K.O. ZWIĄZKU KÓŁEK ROLNICZYCH, UL. TAMKA 1 W WARSZAWIE, NA KTÓRE WNOSIĆ NALEŻY OPŁATĘ ZA PLAKATY ZE SŁOWAMI MARSZAŁKA PIŁSUDSKIEGO. KONTO NOSI № 15800 (A NIE 5800).

pracy państwowej, obniżać autorytet ludzi opartych o uznanie olbrzymiej większości narodu, rozstrajać istniejący porządek społeczny.

Najtrudniejszą jest walka z knowaniem potajemnem, lecz walkę tę muszą podjąć wszyscy ci, którzy powołani są do strzeżenia interesów państwowych. Walkę tę muszą podjąć i wychowawcy.

Życie szkolne winno upływać i rozwijać się w czystej pogodnej atmosferze pracy oraz opierać się na szczerości i wzajemnem zaufaniu wychowanków i wychowawców. Wszystko, co spokój mąci, a szczerość psuje, winno być ze szkoły wyplenione. Szczere zainteresowanie życiem młodzieży, stałe przestawanie z nią spowoduje, że młodzież ta garnąć się będzie do swoich wychowawców. Obcość i obojętność wychowawców pobudza wychowanków do skrytości, fałszu i obłudy i tu przyczyna do szukania oparcia na zewnątrz szkoły i ulegania wpływom demagogji nieodpowiedzialnej.

Wychowani w zaborach, nie możemy dziś jeszcze posiadać tej konsolidacji wewnętrznej, która cechuje państwa o nieprzerwanej tradycji, gdzie wytworzyło się przywiązanie do urządzeń państwowych.

Szkoła państwowa, a także szkoła, pozostająca pod nadzorem Państwa, musi przez umiejętne zastosowanie wychowawczych funkcyj młodemu pokoleniu zastąpić ten brak tradycji i brak ciągłości w tworzeniu Państwa. Szkoła musi wytworzyć miłość i przywiązanie do Państwa, jako takiego, i do wszystkich jego urządzeń, powstałych z woli ludności.

W odpowiedni sposób przeprowadzane rozmowy z młodzieżą przy dostosowaniu się nauczyciela do różnej w różnym wieku psychiki młodzieży służyć winny temu wielkiemu celowi wychowania przyszłego obywatela, przywiązanego do ojczyzny i jej urządzeń. Tą też drogą zwalczać należy działalność skrytą konspiratorów, usiłujących z poza szkoły oddziaływać na młodzież. Mam wszelkie dane, stwierdzające, że ze strony czynników wywrotowych, wprost sprzecznych tendencjami swojemi, zamachy takie na spokój młodzieży szkolnej są zamierzane i uskuteczniane.

Tego rodzaju destrukcyjnym wpływom należy się z całą stanowczością przeciwstawić.

Jako skuteczny środek zapobiegawczy posłuży wnikanie w życie duchowe powierzonej opiece młodzieży, obserwacja objawiających się w najrozmaitszych okolicznościach przejawów kształtowania się zapatrywań politycznych i społecznych tej młodzieży, czuwanie na wpływami pozaszkolnemi, działającemi na tę młodzież, oraz przedewszystkiem — baczne zwracanie uwagi na objawy konspiracyjnego zrzeszenia się młodzieży.

Przy spostrzeganiu takich chorobliwych objawów należy w myśl powyżej podanych wskazówek oddziaływać wszelkiemi celowemi w danych warunkach środkami na wyrobienie w młodzieży poczucia szkodliwości tego rodzaju akcyj kospiratorskich w państwie, gdzie wolność osobista i wolność sumienia jest konstytucyjnie zagwarantowana.

Dyrektor szkoły i wychowawca musi wiedzieć o tem, co myśli i czem żyje młodzież jego zakładu: musi być poinformowanym o wszystkich objawach zbiorowego życia młodzieży i musi w razie potrzeby skutecznie oddziaływać na usuwanie niepożądanych objawów.

Wierzę, że tendencje tego okólnika znajdą pełne zrozumienie i skuteczne wykonanie.

Minister (—) *Dr. Dobrucki.*

53.

Ogłoszenia urzędowe.

Niepodjęta akcja Banku Polskiego.

Kuratorjum podaje do wiadomości, że posiada na przechowaniu imienną akcję Banku Polskiego za Nr. 0066165 p. Franciszka Ujmy, b. nauczyciela w Słonimie.

Kuratorjum wzywa p. Ujmę do odbioru wymienionej akcji w terminie do dn. 1.V. 1928 r., po upływie tego terminu niepodjęta akcja zostanie przekazana do Ministerstwa W. R. i O. P.

54.

Komunikaty i zawiadomienia.

„Urodzony Jan Dęboróg"

Nakładem „Wydawnictwa Ludowego Zygmunta Nagrodzkiego" (książeczka 13) w Wilnie ukazał się w handlu „Urodzony Jan Dęboróg" Syrokomli. Książeczka pięknie broszurowana z okładką, o 96 stronicach, z dziesięciu ilustracjami Andriollego, na trwałym i dobrym papierze, kosztuje 60 groszy. Kuratorjum poleca to wydawnictwo pp. Dyrektorom szkół średnich, seminarjów, Inspektorom szkolnym i Kierownikom szkół powszechnych, celem zachęcenia młodzieży do nabywania.

W sprawie kursów dla nauczycieli kwalifikowanych.

Ministerstwo W. R. i O. P. przystępuje w tym roku do organizowania kursów wakacyjnych dla nauczycieli kwalifikowanych. Kursy te będą się odbywały w lipcu i sierpniu i normalnie trwały 4 tygodnie. Celem ich będzie ułatwienie samorzutnego dokształcanie się nauczycielstwa. Będą one miały zarówno charakter praktyczny (udzielania wskazówek w sprawie metod prowadzenia pracy szkolnej) jak naukowy (rozszerzenie zakresu wiedzy z poszczególnych przedmiotów). Podstawę programową mają stanowić tematy, których opracowanie wymaga pomocy specjalistów. Uwzględni się w nich w wielkiej mierze również trudniejsze partje z zakresu programów W. K. N., a temsamem ułatwi się słuchaczom przygotowanie się do egzaminów w zakresie W. K. N. w charakterze eksternów. Ilość takich kursów państwowych będzie w tym roku z konieczności dosyć skromna. Wobec tego jednak, że nauczycielstwo Okręgu Szkolnego okazuje żywe zainteresowanie się tą sprawą i szuka możliwości dalszego kształcenia się fachowego, Kuratorjum poczyni staranie o zorganizowania takich kursów o charakterze prywatnym, w którym to celu są potrzebne odpowiednie dane. Należy więc wnieść do Inspektoratów szkolnych, które na podstawie posiadanych materjałów mogą udzielić bliższych wyjaśnień, podania o przyjęcie na kurs w terminie nieprzekraczalnym do dnia 1 maja b. r. W podaniach należy prócz danych personalnych zaznaczyć:

1) przedmiot (pedagogika, jęz. polski, historja, geografja, matematyka, przyroda martwa, przyroda żywa, jeden z przedmiotów artystyczno-technicznych),
2) termin (I — lipiec, II — sierpień),

Wysokość opłaty za kurs będzie wynosiła 30 zł. (płatna w dwuch równych ratach: (1 maja i 1 czerwca); prócz tego należy wnieść przy pierwszej racie wpisowe na kurs w wysokości 10 zł., (które będzie obowiązywało na wszystkich kursach).

Opłaty te zostaną zwrócone na wypadek, jeżeli kurs nie dojdzie do skutku, albo niestawienie się słuchacza będzie należycie uzasadnione.

Wniesienie podania nie przesądzi możliwości zapisania się na kurs państwowy, w którym to wypadku również zwróci się wniesioną opłatę za kurs.

Kuratorjum zastrzega sobie możność skierowania słuchacza nu kurs z przedmiotu pokrewnego, stanowiący z wymienionym całość programową (n. p. jęz. polski i historja, albo matematyka i fizyka), gdyby kurs z podanego przedmiotu nie doszedł do skutku.

Kuratorjum zaznacza, że poczyni wszelkie starania o zapewnienie kursom tym możliwych warunków pracy na równi z kursami państwowemi.

Wobec specjalnego charakteru tych kursów, zarówno państwowych jak prywatnych, nie będą się one kończyły egzaminami.

Kurs informacyjny dla kandydatów W. K. N. (grupy humanistycznej) w Wilnie.

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego zamierza zorganizować dla nauczycieli czynnych kwalifikowanych, ubiegających się o dopuszczenie do egzaminów wstępnych na Państwowy Wyższy Kurs Nauczycielski (grupa humanistyczna) w Wilnie w tym czy przyszłym roku szkolnym, pięciodniowy kurs informacyjny w czasie od 10 do 14 kwietnia b. roku w Wilnie.

Na kursie tym otrzymają słuchacze wskazówki, dotyczące zakresu wymagań przy egzaminie wstępnym, bibljografji oraz sposobu opracowanie materjału (przykłady). Kurs rozpocznie się dnia 10 kwietnia o godz. 9-tej rano w lokalu Państw. W. K. N. Podania o przyjęcie na Kurs oraz wpisowe w wysokości 5 zł. należy nadesłać w terminie nieprzekraczalnym do dnia 5 kwietnia do Dyrekcji Państw. Wyższego Kursu Nauczycielskiego w Wilnie, ul. Wileńska 23.

Równocześnie podaje się do wiadomości nauczycielstwa, że kursów przygotowujących do egzaminu wstępnego w czasie wakacyj letnich w tym roku nie będzie.

WYJAŚNIENIE

w sprawie pomocy lekarskiej dla funkcjonarjuszów państwowych.

W myśl Rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 4.VIII.26 r. (Dz. Ust. Nr. 95 poz. 555) pomoc lekarska państwowa przysługuje funkcjonarjuszom państwowym wyszczególnionym w art. 1 Ustawy z dn. 9.X.23 r. (Dz. Ust. Nr. 116 poz. 924) — mianowanym na stałe, prowizorycznym, przeniesionym w stan spoczynku lub w stan rozporządzalny, oraz członkom ich rodzin (§ 1 p. 1—3); wyjątek stanowią funkcjonarjusze państwowi kolei żelaznych, którzy posiadają organizację osobną.

Pomocy lekarskiej udziela się na podstawie „karty porady" wydanej przez władzę służbową funkcjonarjusza (§ 4) w miejscu i godzinach wyznaczonych z góry, przyczem karta porady powinna być całkowicie wypełniona według pytań w niej się zawierających, wyraźnem pismem z oznaczeniem Urzędu wydającego kartę i oznaczeniem stopnia służbowego funkcjonarjusza oraz charakteru jego stanowiska. *Obłożnie* chorych odwiedza lekarz w ich mieszkaniu (§ 5). W wypadkach nagłych (np. krwotoki, złamania, otrucie i t. p.) o ile przybycie lekarza umówionego (względnie urzędowego) jest niemożliwe można wezwać lekarza prywatnego; koszty w tym wypadku (jedynie za pierwszą wizytę) ponosi Skarb Państwa według taryfy przyjętej dla miejscowych lekarzy, po sprawdzeniu rachunku przez lekarza urzędowego (§ 5). Lekarze umówieni (wzgl. urzędowi) mogą kierować chorych do lekarzy specjalistów miejscowych, zaś do zamiejscowych tylko lekarze urzędowi (§ 5). Umieszczenie chorego w szpitalu następuje na zlecenie lekarza umówionego. wzgl. urzędowego (§ 8), chorych funkcjonarjuszów skierowywać należy do szpitali rządowych lub samorządowych (§ 7) z kartą skierowania, wydaną przez lekarza urzędowego, wzgl. umówionego. W przypadku nieuzasadnionego wezwania lekarza do chorego, funkcjonarjusz opłaca całkowite honorarjum lekarza w wysokości przyjętej zasadniczo dla lekarzy miejscowych oraz wszelkie inne koszty z wizytą lekarza związane (§ 16).

Skierowania chorych funkcjonarjuszów do sanatorjum wydaje Urząd Wojewódzki po otrzymaniu orzeczenia lekarza umówionego i po przedstawieniu przez funkcjonarjusza zaświadczenia z Zakładu zgody na przyjęcie takowego. Zniżki za zabiegi balneologiczne Wydz. Zdrowia wydaje tylko do Zdrojowisk państwowych (§ 11).

Funkcjonarjuszom państwowym przysługuje prawo korzystania z naświetlania lampą kwarcową poza Wilnem tylko w przychodniach samorządowych w czasie od 15 września do 15 maja (§ 6). Ulgi na prześwietlanie promieniami Roentgena udzielane być mogą jedynie w celach djagnostycznych (§ 6). Pomoc lekarska przysługuje funkc. państw. za poród w każdym przypadku, przyczem dla otrzymania zapomogi pieniężnej wymaganem jest przedstawienie karty porady i zaświadczenia, stwierdzającego fakt odbytego porodu (poświadczenia położnej, metryki urodzenia dziecka i t. p.) (§ 10 i Reskr. M. S. W. N. ZU. 807-27).

Pomocy dentystycznej oraz z zakresu przyrodolecznictwa nie udziela się wcale (§ 6).—Kontraktowi funkcjonarjusze państwowi z rządowej pomocy lekarskiej korzystać nie mogą (Reskr. M. S. W. od 3.IX.25 Nr. Z.O. 6207-25).

Koszta przewiezienia obłożnie chorego do lekarza lub szpitala lub sprowadzenia lekarza do chorego Skarb Państwa zwraca według taksy za podwody w stosunku do przebytej przestrzeni oraz według ceny biletu kolejowego, przytem należy udowodnić ilość czasu straconego u chorego przez lekarza (od godz. do), rodzaj zabiegów dokonanych przez niego wreszcie porę dnia (§ 14); koszty pomocy lekarskiej i leczenie powstałych chorób bezpośrednio w wyniku pełnienia obowiązków służbowych zwraca Skarb Państwa według taksy całkowicie po przedłożeniu urzędowego potwierdzenia miejsca i okoliczności, które spowodowały wypadek lub chorobę (§ 15).

§§ przytoczone są z Rozp. Rady Min. z dn. 4.VIII.1926 r. (Dz. U. Nr. 95 poz. 555).

Za Wojewodę
(—) *Dr. M. Kozłowski*
Naczelnik Wydziału.

55.

Ruch służbowy.

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego.

Mianowani:

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego powierzył rozporządzeniem z dnia 22 lutego 1928 r. N. O. Prez. 1252/28 Józefowi Wątorkowi, wizytatorowi szkół w Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego, pełnienie obowiązków naczelnika wydziału szkolnictwa średniego w Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego z dniem 1 marca 1928 r.

Przeniesieni:

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego przeniósł rozporządzeniem z dnia 20 lutego 1928 r. Nr. O. Prez. 1297-28 Stanisława Rymińskiego, urzędnika IX st. sł. w Kuratorjum Okręgu Szkolnego Białostockiego, do Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego w posiadanym dotychczas stopniu służbowym z dniem 1 stycznia 1928 r.

Przeniesieni w stan spoczynku:

Dekretem Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego z dn. 6 lutego 1928 r. L. O. 4173-28, Józef Godwod, Urzędnik etatowy X st. sł. w Kuratorjum O. S. Wileńskiego został przeniesiony w stan spoczynku z dniem 31 stycznia 1928 r.

Przydzieleni:

1) Zarządzeniem p. o. Kuratora Okręgu Szkolnego Wileńskiego z dnia 8 lutego 1928 r. Nr. I-4323-28 Jan Dracz, naucz. p. o. kierownika szkoły powsz. 3 klas. w Swatkach pow. postawskiego został przydzielony na podstawie art. 64 ustawy z dn. 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli (Dz U. R. P Nr. 92 poz. 530) do Wydziału I Kuratorjum

O. S. W. z dniem 10 lutego 1928 r. z jednoczesnem powierzeniem mu czynności instruktora oświaty pozaszkolnej w powiatach województwa wileńskiego.

2) Zarządzeniem p. o. Kuratora Okręgu Szkolnego Wileńskiego z dn. 5 stycznia 1928 r. Nr. I-22131-27 Marja Szewczuwianiecówna, tymczasowa nauczycielka 2-kl. publicznej szkoły powszechnej w Stryłungach, pow. brasławskiego, została przydzielona do Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego z dniem 10 stycznia 1928 r. z jednoczesnem powierzeniem jej pełnienia obowiązków urzędniczki.

Wilno, dn. 3.III.1928 r.

p. o. Naczelnika Wydziału.
J. Małowieski.

Szkolnictwo średnie ogólnokształcące.

Mianowani:

Pieniążkiewicz Karol, dekretem Ministerstwa W R. i O P z dn. 31 I 1928 r. L. II-1501 28 mianowany nauczycielem tymczasowym Gimnazjum państw. im. Rejtana w Baranowiczach z jednoczesnem powierzeniem pełnienia obowiązków kierownika tegoż Gimnazjum z ważnością od dnia 1 lutego 1928 r.

Brzeski Rajmund, dekretem Ministerstwa W. R. i O. P. z dn. 25 I 1928 r. L. II 1109 28 mianowany nauczycielem tymczasowym Gimnazjum państw. im. Rejtana w Baranowiczach z ważnością od 1 lutego 1928 r.

Zwolnieni.

Romanowski Leon dekretem Ministerstwa W. R. i O. P. z dn. 8 II r. b. L. II-1764-28 zwolniony ze stanowiska nauczyciela Gimnazjum państw. im Hetmana Chodkiewicza w Lidzie z dniem 31 stycznia 1928 r.

Sikorski Tadeusz dekretem Ministerstwa W. R. i O. P. z dn. 8 II 1928 r. L. II-1765-28 zwolniony ze stanowiska nauczyciela Gimnazjum T-wa Szkoły Średniej w Stołpcach z dniem 31 stycznia 1928 r.

56.

Dział nieurzędowy.

Sprawozdanie ze Zjazdu Inspektorów Szkolnych Okr. Szkoln. Wileńskiego w dniu 10 i 11 lutego 1928 r.

Zjazd Inspektorów Szkolnych miał głównie dwa cele, jak zaznaczył we wstępnem przemówieniu p. Kurator Okręgu Szkolnego:

a) ujednostajnienie administracji szkolnej w całym Okręgu Szkolnym wobec przyłączenia wojew. nowogródzkiego;

b) omówienie sieci szkolnej i usunięcie braków przy tworzeniu tej sieci.

Władze Wojewódzkie zainteresowały się tym Zjazdem i przez wysłanie swoich delegatów ujawniły chęć współpracy w tak ważnej dziedzinie, jak szkolnictwo powszechne. Zjazd odbył się pod przewodnictwem Kuratora Okręgu Skolnego Wileńskiego p. Stefana Pogorzelskiego. W obradach uczestniczył również b. Kurator Okręgu Szkolnego Wileńskiego, obecny Kurator Okręgu Szkolnego Łódzkiego p. dr. Antoni Ryniewicz. Nowogródzki Urząd Wojewódzki reprezentował Naczelnik Wydziału p. Bogatkowski, z ramienia zaś Wileńskiego Urzędu Wojewódzkiego byli obecni p. inż. Władysław Pietraszewski i p. Piotr Czechowski.

Na Zjazd przybyli wszyscy bez wyjątku Inspektorzy Szkolni i ich zastępcy, a więc: pp. Kotkowski—Baranowicze, K. Próchnik i K. Węgrowicz—Brasław, W. Gryglewski—Dzisna, J. Wójtowicz i K. Stadnik — Lida, A. Erdman — Mołodeczno, M. Piotrowska i J. Stanecki — Nieśwież, L. Stiasny—Nowogródek, S. Rogowski—Oszmiana, A. Sarnecki—Postawy, M. Piekarski—Słonim, F. Lisowski—Stołpce, S. Majewski i M. Balun—Święciany, Wł. Płomiński—Wilejka, Br. Chłopicki i K. Bocewicz—m. Wilno, St. Kaczorowski i F. Kapała—powiat wileńsko trocki i B. Stawowy—Wołożyn.

Z ramienia Kuratorjum byli obecni:

Naczelnicy Wydziałów Ogólnego, I i III pp. Józef Małowieski, Tadeusz Młodkowski i Ludwik Kuczewski, Naczelnik Rachuby p. Eugenjusz Koźmiński oraz p. p. Zygmunt Szulczyński, Wacław Płużański, Stanisław Starościak, Zofja Kiewliczowa i p. Jan Dracz, instruktor oświaty pozaszkolnej przy Kuratorjum.

Dzień 10 lutego poświęcony był sprawom administracyjnym, kształceniu nauczycieli, pragmatyki nauczycielskiej i t. d.

Pierwszy referat na temat „Dokształcanie nauczycieli" wygłosił p. o. wizytatora szkół p. Zygmunt Szulczyński. Zaznaczył na wstępie, że kształcenie odbywa się trojakiemi drogami, w drodze kształcenia systematycznego, dorywczego i egzaminów nauczycielskich.

Kształcenie systematyczne polega na organizowaniu wszelkiego rodzaju kursów. Cel tych kursów podwójny: 1) dokształcanie i 2) przygotowanie do egzaminów.

Na terenie Kuratorjum Wileńskiego kursów dokształcania zorganizowanych będzie pięć. Prócz tego będzie istniał w Wilnie nadal Wyższy Kurs Nauczycielski. Kursów wstępnych do W. K. N. w tym roku nie będzie, natomiast będą organizowane kursy informacyjne krótkoterminowe.

Kursy prywatne mogą być tam otwierane, gdzie istnieją odpowiednie warunki, kursy dla niewykwalifikowanych organizowane nadal będą, lecz nie będą zakończone egzaminami.

Przy dokształcaniu dorywczem zadaniem instruktorów i inspektorów będzie udzielanie pouczeń metodycznych. Następnie p. o. wizytatora p. Wacław Płużański referuje sprawę „Stabilizacja nauczycieli“. Cały zespół nauczycielski należy podzielić na pewną ilość grup, zależnie od tego, czy dany nauczyciel pracował przed wejściem w życie ustawy z roku 1919, czy też po wejściu w życie ustawy majowej, lecz przed wejściem w życie ustawy z dn 1-VII-1926 r., czy też wreszcie rozpoczął pracę po wejściu w życie ustawy lipcowej.

Pierwsza i druga kategorja nauczycieli podlega art. 145 ustawy, jeśli w dniu 1-I-1927 r. spełnione były warunki, dotyczące nieprzerwanej trzechletniej pracy nauczycielskiej i złożenia pierwszego egzaminu nauczycielskiego. Jest jednak cały szereg nauczycieli, którzy złożyli pierwszy egzamin nauczycielski, lub ukończyli trzechletni okres pracy po 1-I-27 r. Tych nauczycieli należałoby traktować jako stałych, aż do czasu wyjścia przepisów albo ustawy, normującej kwalifikacje zawodowe.

W dalszym ciągu p. o. Naczelnika Wydziału p. Tadeusz Młodkowski objaśnił, jak należy wypełniać wykazy stanu służby i wykazy kwalifikacyjne. Prelegent podkreśla konieczność zapisywania danych do wykazu stanu służby na podstawie oryginalnych dokumentów, które następnie należy zwrócić interesowanemu, pozostawiając odpisy w aktach Inspektoratu. Do wykazów kwalifikacyjnych należy zapisywać spostrzeżenia uczynione po 1-I-1927 r.

Sprawy rachunkowe referowali Naczelnik Rachuby p. Koźmiński i p. Kiewliczowa. Wykazali oni konieczność ścisłego przestrzegania wszelkich przepisów, dotyczących tak samego prowadzenia rachunków w biurze Inspektora Szkolnego, jak również konieczności terminowego nadsyłania wszelkich rachunków i list płacy.

Naczelnik Wydziału p. Ludwik Kuczewski, mówiąc o warsztatach przy szkołach powszechnych, podał główne zasady prowadzenia nauki rzemiosła. Na terenie Kuratorjum Wileńskiego istnieje kilkadziesiąt warsztatów przy szkołach powszechnych, 18 warsztatów krawieckich żeńskich, 15 warsztatów stolarskich, 2 tkackie, 2 koszykarskie, 1 ślusarski i 1 szewcki. Dziatwa pracuje w nich chętnie. Warsztaty te posiadają jeszcze dosyć duże braki. Należy dążyć do tego, by czynniki samorządowe zwiększyły dotacje na tego rodzaju naukę.

Po przerwie w dalszym ciągu wygłosili referaty pp. Młodkowski i Płużański.

P. Młodkowski omówił sprawę szkół dla mniejszości narodowych. Scharakteryzował stosunki narodowościowe na terenie Kur. Wil. Zaznaczył, że rozporządzenia jasno określają prawa mniejszości, dotyczące szkolnictwa i w myśl tych zasad należy postępować. Następnie szczegółowo omówił technikę sprawdzenia deklaracji na szkoły z niepolskim językiem nauczania.

P. Płużański podał zasady nauki skróconej dla dzieci, będących w wieku szkolnym, które z jakichkolwiekbądź względów z nauki szkolnej nie korzystały. Dotyczy to dziatwy, urodzonej w latach 1919, 1918 i t. d.

Dzieci urodzone w latach 1920 i 1921 r. muszą znaleźć się w szkole już od września 1928 r.

Po ożywionej dyskusji i udzieleniu odpowiedzi przez referentów obrady pierwszego dnia Zjazdu Inspektorów Szkolnych zostały zakończone.

(C. d. sprawozdania podany będzie w następnym numerze Diennika).

Komunikat Zrzeszenia Polskich Nauczycieli Geografji.

II ogólno-polski Zjazd Nauczycieli Geografji, odbyty 2 i 3 maja 1926 r. we Lwowie, uchwalił zwołać następny Zjazd do Lwowa na wiosnę 1928 r. Zapowiadając Zjazd ten, zgodnie ze wspomnianą uchwałą, jako III ogólno-polski Zjazd Nauczycieli Geografji na dzień *27, 28 i 29 maja 1928 r.*, komunikujemy, że Gł. Zarząd Zrzeszenia postanowił uczynić przedmiotem obrad zarówno zagadnienia geograficzno-dydaktyczne, jak naukowe. Zagadnienia te rozważonoby na posiedzeniach plenarnych i sekcyjnych i przy współudziale bezpośrednio zainteresowanych fachowców. Szczegółowy program Zjazdu obejmie całokształt spraw, dotyczących planów i metodyki nauczania, oraz wyposażenie zakładów naukowych wszystkich typów. Poraz pierwszy zostaną omówione na specjalnych sekcjach dla szkół wyższych, średnich i powszechnych najważniejsze potrzeby nauki geografji w Polsce.

Główny Zarząd Zrzeszenia P.N.G. zwraca się do wszystkich zarządów polskich Towarzystw Geograficznych, oraz pokrewnych z uprzejmą prośbą, aby w zrozumieniu wielkiego znaczenia zawodowych Zjazdów Geograficznych nietylko dla nauczania, ale i dla nauki, zechciały swą współpracą przyczynić się do podniesienia poziomu tego Zjazdu.

Wszelkie uwagi i propozycje zostaną przyjęte z wielką wdzięcznością. Z powodu trudności organizacyjnych sprawa jest pilną.

Druk. „Lux", Wilno.